

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jacobi Alvarez de Paz Opera

De Vita Spirituali, Eivsque Perfectione - Libri quinque

Álvarez de Paz, Jacobo

Lvgdvni, 1611

Quòd vita mista sit aliis duabus temporis executione posterior. Cap. xlv.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77833](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77833)

Ita contemplatiuus, aut actiuus (quod ad statum pertinet) vitam habet adhuc virtutis doctrinam addiscendam, & contemplationis lucem comparantem: mixtus vero institutum sequitur orationis, & actionis magnam perfectionem presupponens. tantam scilicet, ut quis possit in utroque itinere, & errores, ac deceptions detegere, & semitam rectam, securamque monstrare. Hoc autem quantum celsitudinis sit, nemo est, qui non videat. Certe magnus debet esse mundi contemptor, qui alios docturus est mundum fallacem contemneret; magnus peccatorum osor, qui populum docturus est, peccata, & delicta detestari. Necesse est, sit in humilitate, in castitate, in mansuetudine, atque in aliis virtutibus perfectus, qui alios adiuturus est. Scalam virtutum ascendere, & eorum gradus, & partes debet hominibus aperire. Nec non, ut sit in dono orationis consummatus, cui hoc munus committitur, ut alios orationem, & contemplationem doceat, pericula ostendat; dona discernat, & quid magnum est, quid vero paruum, & quid nihil, & demonis illusiones cognoscat: vita virtutum non tantum discipula, quatenus a Deo, & Ecclesia, & Prælati discit, sed etiam omnis sanctitatis, perfectionisq; magistra, quatenus aliis docet. & ad veras virtutes comparandas monet. reliquis vitis hanc magistræ dignitatem ex natura sua non habentibus, erit illustrior, atque perfectior. Accedit ad hoc, quod vita ista tantam puritatem amans, tantam sanctitatem amplectens, tantam virtutum omnium absolutionem exposculet, & ex alia parte non in antris, nec in speluncis delitescens, sed inter turbas populorum habitans, eo ipso rarior est, & mirabilior inuenitur, adeo, ut qui eius partes perfecte egerit, si est, qui perfecte agat, omnes in stuporem rapiat, & in incredibilem admirationem adducat. Si enim (ut optime dixit Gregorius) non est valde laudabile bonum esse cum bonis, sed immensum est præconiij bonum inter malos extitisse; quæritur præconiij, imò quæritur admirationis erit inter frequentissimas populorum turbas, in quibus multi iniqui, & pessimi viuunt, non solum bonum extitisse, sed hanc innocentiã, quam diximus, hunc mundi contemptum, hanc mentis tranquillitatem, hunc spiritum orationis & contemplationis studium cõseruasse: Equidè puto hoc mirificentissimum esse, quod Deo summè placeat, Angelos magnopere delectet, & hominibus sapiētibus, & fidei luce perfusus valde perfectum simul ac difficile appareat.

Ex his autem, quæ de vitæ mixtæ sublimitate annotauimus, illud certe licet colligere, ut qui eam profitentur, de altitudine status non superbiant, sed de sua tepiditate erubescant, & de die reddenda rationis timeant, cum pretiosissimi talenti sibi commissi Domino sunt vsuras oblaturi. Quia non sufficit in celsissimum statum ascendisse, si abiecta vita statui non congruat, neque sequitur statim, ut si admirabilis est instituti perfectio, ipsi, qui illud habent, sancti sint, atque perfecti. Curent ergo in statu perfectissimo perfectam habere vitam, & siquidè duo onera contemplationis, & actionis susceperint, duplè etiam conatum apponere, & contemplandi & prædicandi duplicè sustinere laborè. Quædò maiores sunt, iuxta consiliũ Ecclesiastici, humiliet se in omnibus, & vniuersis libèter se subiiciat, & coram Deo inuenient gratiã, ut possint; non tam professionis honorè, quam onus sustinere, & ei vitam, & actionem satisfacere. Qui autem statum mixtorum non habet, aut quia religionis ad solam actionem, ut solam cõtemplationem fundatæ institutio impedit, aut certè sexus infirmus, & muliebris obstat, nequaquam tristitia, aut marori se subdat, scientes, quod si magis ament, & maiori cum mentis puritate viuat, maiorem quam mixti in hac vita sanctitatem, & in

alia gloriosius præmium assequentur. Curent in ipsa solitudine, quam solis cum fratribus eiusdem professionis incolunt, aliquid (pro ut patrum instituta ferent) vitæ mixtæ tenere, commitiones suos exemplo docendo (qui præstantissimus prædicandi modus est) virtute ad virtutem incitando, & priuatis colloquiis ad feruorem ac perfectionem adhortando. Neque ista tamquam parua contemnant, quia re vera parua non sunt: cum vitæ mixtæ sublimitas non ex frequentissima turba, ad quam quisque concionatur, neque ex potentibus, & illustribus viris, qui audiunt, petenda sit, sed ex ardore charitatis, & ex vero, & solido fructu captanda. Quod si quis in curiis regum prædicans, superbia turgidus, nihil nisi admirationem, & plausum ex suo labore decerpat, & alius in cœnobio solitario consistens, modestia, & amore proximi fulgens, aliquem fratrem tepidum suo exemplo & verbo ad feruorem incitans, eius animam ad virtutis fastigium adducat, non dubium quin istius vita Deo acceptior sit, Angelis amabilior, & præmio atque mercede opulentior.

Fœminis autem vitam religiosam agentibus, hoc cõsiliũ damus, ut Mariam Oegniacensem sanctissimam fœminam imitentur. Quæ cum sexu impedita concionari non posset, multis suspiriis, & lacrymis, multis precibus ac ieiuniis à Domino postulauit, ut aliquem insignem concionatorem mitteret qui suum ingens desiderium animas lucrandi suppleret. Quod & obtinuit. Nam Dominus precibus eius, & piis desiderijs annuens, quemdam concionatorem excitauit (is fuit, ut credimus, Iacobus de Vitriaco Episcopus, & Cardinalis doctissimus, qui vitæ eius textit historiam) qui sanctæ mulieris meritis, ac orationibus vires corpori, verbum cordi, & efficaciam in sermone accipiebat, ut animas ad bonam fugem reuocaret. Orent igitur fœminæ religiosa pro Ecclesia Dei, infidelibus fidem, hæreticis lumè peccatoribus gratiam, istis donum perseverantiæ petant: rogèt obnixè Dominum, ut mittat operarios in messem suam, operarios, inquam, inconfusibiles, qui prius faciant, & postea doceant, qui Christum prædicent crucifixum, qui non se ipsos, sed Dei gloriam, & animarum salutem querant, qui magis orando, & gemendo, quam loquendo laborent: Huic orationi vitam putam, & illibatam, atque à colloquiis virorum abhorrentem adiungat, & certè sciãt se non parum Ecclesiæ profuturas, & minimè prædicatorum mercede carituras.

Quod vita mixta sit alius duabus temporis executione posterior.

CAPVT XLIV.

SI vita mixta, ut monstratum est, reliquis est natura præstantior, & institutione sublimior, facile intelligemus, quod sicut dignitate, & nobilitate est prior, sic debet esse in exercitatione posterior. Ita enim natura comparatum est, ut in rebus, ea quæ sunt imperfectiora, præcedant: quæ verò perfectiora & altiora, sequantur. Homo prius ex utero matris prodit tenellus infans, deinde fit puer, postea adolescens, postmodum iuuenis, ac his emensis ætatum spaciis, vir robustus, & prudens efficitur. Scientiæ à primis, & manifestissimis elementis incipiunt, & ad rerum occultissimarum cognitionem procedunt: ars militaris & nautica, profesores suos, primum in abiectis, aut certè moderatis obsequiis constituunt; postea ad dignitatem gubernationis extollunt: quin & natura ipsa

Greg. 1.
mor. c. 1.

Ecclesi. 3.
20.

Surius in
Lunio lib.
2. vita c.
4.

ex pusillo semine in principio, tenellam arbuscu-
lam, & quæ nullo negotio auelli potest, emittit, &
post modum in proceram arborem, ita terræ radici-
bus affixam assurgit, vt nulla humana vis eam extra-
here, aut dimouere possit. Eodem igitur modo spi-
ritualis vita, non tam à natura, aut ab arte, quàm à
diuina gratia perdocta, iustum, quem in filiū excipit,
primò lacte laborum corporalium, & micis propriæ
abnegationis lactat, secundo, cibo orationis, & con-
templationis reficit, ac tandem laborum spiritualiū
& cōuertionis animarum pane sustentat. Cuius quif-
que eruditionem sequens, si vult non errare, eundē
ordinē in suis actionibus tenet, vt videlicet primò
se per vitam actiuam à vitijis purget, & decore virtu-
tum exornet; deinceps orationis, & meditationis
pretiosissimis cibus fortē & robustum faciat, atq;
Deo, à quo ista fortitudo petenda est, magno se desi-
derio coniungat; & demum fortis, & animosus effe-
ctus ad bellū prodeat, & aduersus aliorum vitia ex-
peditiōe suscipiat. Si enim infirmus: & imbecillus
bellare contendat, aut hostiū impetu victus, & pro-
stratus cadet, aut magno labore se conficiens, nihil
arduū & difficile ad finem vsque perducet. Auicula
sine alis volare contendens, non in altum se sub-
leuat, sed ad ima cadit; viator sine viribus, & pecu-
niis ad iter se accingens, in media via lassus, fatiga-
tusque subsistit; inficius cum astuto ad disputatiōe
progrediens irrisioni audientium patet; & imperfec-
tus ad magistrerium perfectionis ascendens, aut mi-
serabiliter decedit, aut ferè nihil agit, aut irrisioni dæ-
monum seipsum exponit. Neminem quippe Diabo-
lus magis irridet, quàm impudicum de pudicitia lo-
quentem, superbum humilitatem docentem, & vir-
tutibus vacuum, ad virtutem & sanctitatem exhortan-
tētem.

Istum nostræ vitæ, & actionum ordinem Saluator
noster Christus exemplo suo apertè monstrauit, & in
mundum veniens omnem implere iustitiam, huic in-
stitutiæ parti, qua in iustitiæ operibus ordo constitui-
tur, ius suum non denegauit, neque eam sine suæ in-
stitutionis exemplo dereliquit. Erat quidem ille ab
ipso conceptionis initio infinita sapientia præditus,
qui cuncta creata, & creanda, imò, & vniuersa possi-
bilia cognouerat: & vir, si non ætate, sed rerum co-
gnitione; & fortitudine in vtero matris existens.
(Nam, vt Ieremias ait, Fœmina circumdabit virum)
bene poterat, statim atque in lucē est editus, munia
virorum aggredi, & hominum magistrerium obire.
Non tamen sic fecit, sed ordinem & modū seruaui,
in ostensione virtutum, vt nobis discretionis & ordi-
nis se præbetet sapientissimum præceptorem. Prin-
cipio namque quamdam in seipso vitæ actiue for-
mam exhibuit, cum descendens cū matre, & pæda-
gogo venit Nazareth, & erat subditus illis.] Quamā
quæso erat ista subiectio, nisi illa eximia, quæ ad vi-
tam actiuam pertinet, reuerentiæ delatio, humilitatis
ostensio, obediētionis exhibitio? De honore, ac reue-
rentia, hæc Ambrosius. Quid enim magister virtutis,
nisi officium pietatis implet? Et miramur si patri
desert, qui subditur matri? Non vtique infirmitatis,
sed pietatis ista subiectio est.] De humilitate, hæc
Bernardus Deus cui Angeli subditi sunt, cui princi-
patus, & potestates obediunt, subditus erat Mariæ:
nec tantum Mariæ, sed etiam Ioseph propter Ma-
riam Mirare ergo vtrumlibet, & elige, quid amplius
mireris, siue filij benignissimam dignationem, siue
matris excellentissimam dignitatem. Vtrumque stu-
por, vtrumque miraculum. Et quod Deus femina
obtemperet, humilitas absque exemplo, & quod Deo
fœmina principetur, sublimitas sine socio.] Et paulò

A post. Erubescere, superbe cinis, Deus se humiliat, & tu
te exaltas? Deus se hominibus subdit, & tu dominari
gestiens hominibus, tuo te præponis auctori? De o-
bedientiâ, hæc Origenes. Si Iesus filius Dei subiici-
tur Ioseph, & Mariæ, ego nõ subiiciar Episcopo, qui
mihi à Deo ordinatus est pater? Non subiiciar pres-
bytero, qui mihi Domini dignatione præpositus est?
Et cætera.] Hæc fuerunt in terra virtutum Christi
primordia, reuerentiâ, humilitas, obediētia, vt dis-
camus, & nos ista esse vitæ spiritualis initia, quia nec
sine ambitione honorem admittes, si nulli honorē,
ac reuerentiâ detulisti, nec securè in dignitatem,
aut magistrerium ascendes, si numquam te ipsum de-
iecisti; nec scies prudenter iubere, si prius non didi-
cisti obtemperare.

B Hoc verò illustrissimo exemplo vitæ actiue mō-
strato, contemplatiue vitæ hominibus formam præ-
rogauit, & per triginta annos tacens, ac profundissi-
mo silentio se cōtinens, & post baptismum in deser-
tum locum ieiunij, & orationis causa secedens. Nā
quid tot annis nihil externum agēs, egit illa summa
maiestas? Cuiam rei intendit? in quo se occupauit?
Certè eius opus cōtemplatio erat, eius labor oratio,
eius institutum præcipiū, habita cum æterno Patre
colloquia. Audi Bonauenturam, quo pacto hoc tē-
pore Christum vitæ contemplatiue præceptorem
ostendat. Subtrahebat se (inquit) à consortio, & con-
uersatione hominum. Ibat ad Synagogā, id est, Ec-
clesiā; stabat multum ibi in oratione, in loco viliori
se ponens. Redibat domum; stabat cū matre, & ali-
quando suum nutrimentum adiuuabat. Pertrāsibat eun-
do, & redeundo inter homines, ac si non videret ho-
mines.] Oratori incumbere, inter homines nihil
aduertens, pertrāsire, mortalium consortia declina-
re, ieiuniis, ac vigiliis se affligere, vitæ contemplatiue
sūt munera, nobis à Salvatore nostro, post vitæ acti-
ue labores ostensa, quæ debemus cum animi alacri-
tate suscipere, & in eis toto tempore, quo nobis à
Prælati permittū fuerit, perdurare, ne saltantes itet
spiritus ambulemus, & volentes prioris vitæ partes
trāsfire, in superbię barathrū præcipientes incidamus.

C His autem duobus viae spatiis emensis, non pro-
pter ipsius Domini necessitatem, sed propter exem-
plum; & ipse Iesus erat incipiēs quasi annorum tri-
ginta.] Tunc profectò cepit prædicare, & doctrina,
atque miraculis viam salutis ostendere; vt reprimat
temerarios (inquit Beda) qui omnem ætatem ad hæc
officia idoneam credunt.] Vt erudiat dociles, quan-
do debeant ad lucra animarum exire, cum videlicet
seipsum per mortificationis, & virtutum moralium
actiones lucrati sunt; cum per orationem, & medita-
tionem assiduam lucem ad docendum, quæsierūt, &
spiritum ad mouendos peccatorum animos compa-
rarunt. Nam imparatos, & imperfectos ad ministe-
ria animarum exire, Gregorius putat Dominum in
Deuteronomio vetuisse, cum arare in primogenito
bouis prohibuit. Non arabis (inquit) in primogenito
bouis.] Per hunc primogenitum primæuam ætatē,
& necdum virtutibus excultam intelligens. Cuius
mandati transgressio, quæ sit periculi. Beatissimus
Doctor his verbis expressit. Primogenitū enim bo-
uis accipimus in infirma ætate primi nostri tempō-
ris bonam operationem. In qua tamen aradum non
est, quia cum prima sunt adolescentiæ, vel iuuentutis
nostra tempora, nobis adhuc à predicatione celsā-
dum est, vt vomer linguæ nostræ proscindere non
audeat terrā cordis alieni. Quoad vsque etenim in-
firmi sumus, continere nos intra nosmetipsos debe-
mus, ne dum tenera bona citius ostendimus, amitta-
mus, quia & arbuta plātata, si prius in terra radicata

D
E

Origen.

Bonau. lib. 6. me-
ditat. c. 15.

Luce. 3. 23.

Beda in Luce. 3.

Deut. 15. 19.

Greg. bo. 2. supr. B. c. 2.

Jerem. 2. 22.
Luc. 2. 51.
Ambrosius in Lucam.
Bernardus ser. 1. in Missa. est.

in lib. c.

non fuerint. manu tacta citius arescunt, at, si semel radicem fixerint, manus tãgit, & tamen nihil officit, venti impellant, nec tamen impellentes lædunt. Et constructi parietes, si impellantur, eruuntur, nisi à suo priùs fuerint humore siccati. Mens itaque quousq; ab humore prauitatis suæ, priùs nõ fuerit exicata, alienæ linguæ manu tangi non debet, ne prius quàm plenè percipiat, perdat soliditatem suam, ne impulsã ruat, ne velut arbutum sine radicibus, dum plusquã tolerare valet, cõcutitur, arescat. Ad exemplum ergo non sunt ostendenda, nisi quæ firma sunt. Prius etenim conualescere debet mens, atque ad utilitatem proximorum postmodum demonstrari, cum iam, nec per laudem eleuata corruat, nec per vituperationem percussa contabescat. Volens itaque Dominus his periculis, & malis remedium afferre, quæ ex immatura prædicationis administratione nascuntur, ab obedientia, & humilitate inchoauit, in silentio, & assidua contemplatione durauit, & in officio prædicationis finiuit, vt non eius vestigiis inhaerentes, prius mentem nostram à peccatis, ac vitiis purgemus, & humilitatis, obedientiæ, ac omnium virtutum gemmis decoremus: Deinde oratione, & contemplatione rerum cælestium, & amore silentij, & cellæ ad occasiones teporis, & distractionis, quæ in conuersatione cum secularibus magna sunt, & frequentes, nos præparemus, & tandem, non nisi obedientia, & charitate compulsi, ad onus prædicationis, aut prælationis subeundum exeamus.

Non solū autem Dominus in seipso, verum etiam in gubernatione familiæ suæ, & discipulorum suorum, huius triplicis vitæ ordinem ostendere voluit. Mundum quippe à Diaboli potestate liberaturus, & ad seipsum per fidem, & amorem tracturus, & in patris amicitiam enecturus, discipulos sibi asciiuit, huius gloriosi operis ministros, quos præstantissimi muneris nobilitate dignaret: Hos autem primò quidem sibi socios, & commilitones adiunxit, sanctitatis suæ exemplo, ad mundi contemptum, ad odium omnium vitiatorum, & virtutū amorem allexit, opere & verbo ad studium orationis, & contemplationis permouit, vt idonei orbis magistri, & præceptores, ex eius schola, ad docendum, prodirent. Postquã verò per aliquod tempus eos secum in hac virtutis institutione retinuit, proluxa oratione præmissã, vocauit discipulos ad se, quos scilicet exemplo iam, & doctrina nutrierat, & elegit duodecim ex ipsis, quos & Apostolos nominauit.] Et, quia copiosissime mes si tam pauci operarij minime sufficiebant, post aliquatulum temporis, designauit & alios septuaginta duos, & misit illos binos ante faciem suam in omnem ciuitatem, & locum quò erat ipse venturus.] Apostolis autem electis, orandi formulam, tam ipsis quàm omnibus alijs præscripsit, dicens: Sic ergo vos orabitis. Pater noster, qui es in cælis.] Nõ quia ante orationis doctrinam omninò tacuerit, sed vt ea, quæ oratione petenda sunt, breui sermone concluderet, & quid quoque loco desiderandum à nobis sit, & quærendum, sub forma orationis ostenderet. Meritò quidem Dominus, & vsq; ad perfectã ætatem siluit, & in eligendis Apostolis, designandisque discipulis aliquantulum expectauit, vt charitatis ordinem nos edoceret, quæ nõ ab alijs, sed à nobis ipsis debet incipere, secundũ illud: Misere animæ tuæ placens Deo.] Nam, quæ, rogo, charitas erit nostræ salutis obliuisci, vt proximis consulamus, aut quæ prudentia, si cū nostræ animæ detrimento fratrum salutem curemus? Charitatis præceptum in hæc verba promulgatum est. Diliges proximũ tuũ, sicut teipsum.] Quod autẽ ultra nos ipsos diligamus, nec Dominus

Luc. 6. 13.

Luc. 10. 1.

Matt. 6. 9.

Ecc. 30. 24.

A iubet, nec charitas exigit, nec iustitiæ lex, aut regulæ prudentiæ consentit. Hunc appetitum docendi ante tempus, quo aliqui stimulantur, & temeritate, quæ seipso effundunt, Bernardus, multis ac grauissimis verbis, in quodam loco perstringit. Et inter alia, sic ait. Cæterum tu frater, cui firma satis propria salus nõdum est, cui charitas, adhuc, aut nulla est, aut aded tenera, atque arundinea, quatenus omni flatu cedat, omni credat spiritui, omni circumferatur vento doctrinæ, imò cui charitas tanta est, vt ultra mandatum quidem diligas proximũ tuum plusquàm teipsum: & rursus tantilla, vt cõtra mandatum fauore liquecat, pauore deficiat, perturbetur tristitia, auaritia cõtrahatur, protrahatur ambitione, suspitione inquinaetur, cõuitiis exagitetur, curis euicereetur, honoribus tumeat, liuore tabescat; tu inquam, ita in proprijs teipsum sentiens, quam demencia, quæso, aliena curare, aut ambis, aut acquiescis? Et satis egregiè. Nam istorum charitas, qui sui ipsorum obliui, profectibus aliorum intendunt, ex vna parte eximia videtur, vltra quàm par est; siquidem vsque ad iniuriã propriæ sanctitatis procedit, ex alia verò tã modica, aut nulla, vt nec sibi ipsi consulat, cui tãquam rei magis cõiunctæ maior debeatur, & diligentior affectus.

Bern. ser. 18. in cã.

B His tam propriæ salutis contemptoribus, & tam alienæ salutis cupidis, optimè conuenit illud Amos: Quãdo transibit mensis, & venundabimus merces, & sabbatum. & aperiemus frumentum?] Quousque tandem, inquit, abscessi, & inglorij erimus? Quam diu in hac ignaua, & socordi otiositate consistemus? Quando elapsum erit tempus tacendi, & nobis tantũ prospiciendi? Et scientiam, ac eloquentiam tanto labore conquistam in publicum producemus, & ex pulpitis, atq; cathedris concionatorum, & magistrorũ more proclamabimus? Et quare, ô miseri, odio habetis silentiũ, & cellam? quare ante tempus statum humilitatis deseritis? quare adhuc teneri, & imbecilles ad virorũ officia properatis? Si charitas fraternæ impellit vos, scitote, quia charitas neminẽ cū proprio dispendio ad aliorum profectum curãdum, instigat. Non eximus, (inquit) nec nostram salutẽ posthabemus, vt charitatis legem impleamus; sed vt imminuamus mensurã, & augeamus siclum, & supponamus stateras dolosas, vt possideamus in argẽto egenos, & pauperes pro calceamentis, & quilibet frumenti vendamus.] O quã verè respõdenti! Hæc sanè aient imperfecti, hæc cupiunt, cū nec dum à vitijs exoluti, & in virtute radicati, & in spiritu orationis fundati, ad lucrandas aliorum animas progrediuntur. Mensuras mittunt, quia eum plausum à populis, quem sperabãt, non recipiunt. Siclos augent, quia vt honorem concupitum venentur, inanes labores, & perniciosas animi distractiones, præteritis distractionibus addunt: stateras dolosas supponunt, quoniã solis vocibus, & corporis gestibus, nõ verò efficacia spiritus animas ad Dominũ adducere intendunt. Solo eloquẽtiæ argento volunt sibi conciliare populos virtutis egenos, & pro humanis, & prophanis historiis (quæ pro dolor, pro diuinis Scripturis passim ex suggestu secularibus proponuntur) quærunt idiotas, & stultos allicere, & has paleas, & purgamenta Ethnicorũ, critico scripturarum admitta venditare. Istud quærunt; & istud malo suo assequuntur, quia ambitionis pleni, & superbia disticti, spiritu autẽ virtutis, & orationis vacui, Apostolica ministeria exercenda suscipiunt.

Amos. 8. 5.

Amos. 8. 5.

E Tu ergo frater, qui mundi pericula per vitam religiosam effugisti, vt vitam spiritualem, scalam vtique cælestem, arripeteres, & per quindecim gradus eius in æternas mansiones conscenderes, non

fine

sine ordine in his gradibus affectuum tuorum pedes
figere, & formam à Christo Domino nostro, suo
exemplo præscriptam, temerariè transilire. A mini-
mis incipe, vt ad mediocria procedas; mediocria ne
contemnas, vt ad maxima, & planè difficilia, sine
ambitionis nota, peruenias. Domum vitæ actiuæ fa-
ctis tutam, & securam primùm inhabita. In ea non of-
citanter, sed diligenter, nõ cursim, sed lentè peccata
tua in sæculo facta deplora; vitiosas affectiones ex-
tirpa: passiones effrenatas, & tam assiduis actibus
roboratas, comprime; rerum mundanarũ, præcipuè
honoris, & dignitatum amores relega: virtutũ mor-
alium chorum tibi, tum ardentissimo desiderio, tum
verissimam possessione, coniunge. Ne cogites te oleũ
& operam perdere eam tibi vacas: imò te ipsum do-
ces, vt alios instruas, tuam domum opibus amplifi-
cas, vt habeas, vnde aliis salutis documenta comu-
nices. Ne assensum præbeas his, qui beatum te di-
cunt, & te vera te seducunt, qui tibi suadent, vt nec
dũ grandis factus, onera grandiuũ supports. Respon-
de illis, quod Bernardus sapientissimus, quibusdã si-
bi otium exprobrantibus respondebat. Non nõquam
ego (inquit) cum sedere mihi ad pedes Iesu morens,
& offerens sacrificiũ, spiritus contribulati, in recor-
datione peccatorum meorum: aut certè ad caput, si
quãdo, vel ratò stare, & exultarem in recordatio-
ne beneficiorum eius, audiui, dicentes: Vt quid per-
ditio hæc: causantes videlicet, quod soli viuerè mi-
hi, qui (vt putabant) multis prodesse possem, & dice-
bant: Potuit enim venundari multò, & dari pauperi-
bus. Sed non bonum mercatum mihi est, etiam si v-
niuersum mundum lucret, me ipsum perdere, & de-
trimentũ mei facere. Vnde intelligens verba hæc in-
ter illas esse, quas Scriptura loquitur, muscas mori-
turas, quæ perdunt suauitatẽ vnguenti,] recordatus
sum illius diuinę sententię: Popule meus, qui te beati-
ficant, in errorem inducũt. Verũ audiant excusan-
tẽ Dominũ, & respondentem pro me qui me quasi
de otio inculcat. Quid (inquit) molesti estis huic mu-
lieri? Quod est, vos videtis in facie, & ideo secun-
dum faciem iudicatis. Nõ est vir (vt putatis) qui pos-
sit mittere manum ad fortia, sed mulier. Quid tẽta-
tis ei imponere iugum, ad quod ego eum minus suf-
ficientem intueor: bonũ opus operatur in me. Stet
in bono, quamdiu non conualefcit ad melius. Si quã-
do de muliere in virum, & virum perfectum profec-
erit, poterit & in opus perfectionis assumi. Hæc
verba viri sanctissimi tibi assume, eorũque sensũ
& veritate te protege, cum ante aptum tempus, ad
curandarum animarum laborem incitatis. Sede in
ciuitate iuxta præceptum Domini, hoc est, intra cel-
lã secreta te contine, quoad vsque induaris virtute
ex alto,] quia nequaquã res prosperè tibi succedẽt,
si nudus, & inermis, si etiam prauis affectibus, & vi-
tiis morbidus ad pugnam exeat, manus cum hosti-
bus conferas, & aduersariorum cunctis, te solum &
auxilio destitutum committas.

Postquam verò actiuæ vitæ cursum exegeris, con-
templatiua vita in suam domum te orationis donũ
ficietem, & suauem sapientię gustum esurientem
excipiat. Apponat tibi sanctarũ scientiarum studiis
vacanti, dulcissimas piarum meditationum escas,
quarum suauitate expertus, terrenas voluptates,
& dignitates concalces, & hominũ laudationes, &
plausus rideas, atque despicias. Vina pretiosa diuina-
rum consolatiõũ tibi propinet, quibus inebriatus,
nec persecutiones sætias, nec detractiões aduertas
nec tribulationes, quæ in sacris ministeriis passim oc-
currunt, aut fugias, aut timeas. In hac officina contẽ-
plationis prudentium virginum responsum expen-

A des, eme tantum olei charitatis, quod nõ solum tibi,
verũ etiam aliis abundè sufficiat. Quæ naq; pru-
dentia erit ex eo, quod tibi non satis est, proximis
erogare, & aliis comedentibus, te fame perire? Audi
consilium Pauli, audi, & magna diligentia custodi.
Nox, vt aliis sit remissio, vobis autem tribulatio, sed
ex æqualitate. In præsentì tempore vestra abundan-
tia illorum inopiam suppleat. Si ergo non abundas,
si ferè nihil charitatis habes, quam ratione audes,
ac si esses ditissimus, in alios tuum oleum profun-
dere? Richardus sanè Victorinus, rerum spiritua-
liũ peritissimus, oppositũ laudat, & magna asseuera-
tione suadet. Merito (inquit) imperfectus, quamdiu
non habet, nisi parum olei charitatis, quo ipse tan-
tum vngatur, & nondum per intima dona gratiæ so-
lidari meruit, non vult exterius implicari, ne curarũ
sæculariũ æstuet humanæ conuersationis, & muta-
bilitatis vento cõtingat cum ab eo exiguo, quod ac-
cepit, exficari. Exterior enim occupatio imperfectos
citò immutat, & deiicit, quia muscæ morietes, id est,
cogitationes mundanæ, perdunt suauẽ vnguentum
gratiæ minus in anima fundatæ. Cupit ergo abunda-
re prius sibi, vt sic possit aliis infundere: Hoc oleo
vult potiùs inungi, quàm vngere, de pleno fundere,
quam effundere, fluere, quàm effluere. Qui enim in-
discretè aliis prod esse cupit, & ante tẽpus effundit,
semper inops, & à gratia vacuum manet, & profectũ
suũ impedit, & aliis minus proficit. Si itaque te ipsũ
& alios saluare velis, quare prius per orationis stu-
dium, per gemitum, & lacrymarum ministerium
charitatis oleum, quo aliis prosis, & te ipsum in ti-
more Domini, & in omni puritate conferues.

Sic autem per actiuam vitã ab omni terrena fa-
ce purgatus, & per contemplatiuã, diuina sapientia
illuminatus, atque Deo amoris nexu coniunctus,
homo terrestris esse desisti, & in hominem cœlestẽ,
aut potiùs in quoddam spirituale cælum commuta-
tus es. Et nõc adhuc ne te ingeras, expecta obedi-
entiã ductum, prælati iussum, Dei per superiores tuos
præcipientis imperium; quia signum est, quod partũ
profecisti, si ad animas conuertendas exire non ti-
mes: & quia hoc munus tibi adhuc nõ committitur
aut contristaris, aut murmuras, aut importunis præ-
cibus occupationẽ, aut munus à prælatis extorques.

Sed si ipsi præcipiãt, iam tanquam cælum quoddã,
non vt te ipsum commendes, sed vt Dei gloriam, &
magnificentiã laudes, mortales splendore doctrinæ
illumina, auctoritate, quam doctrina comparasti pu-
illos protege, & pluuia verbi salutatis ad fructifi-
candum terrã humani cordis irrigare ne cesses. Ta-
les enim sunt cæli, quibus Ecclesia circumdatur. Hæc
namque, quæ adhuc peregrinatur (vt inquit Bernardus
(habet cælos suos, homines spirituales, vita &
opinionẽ conspicuos, fide puros, spe firmos, latos
charitate, contemplatione suspensos. Et hi pluentes
pluuiam verbi salutarem, tonant increpationibus,
coruscant miraculis; hi enarrant gloriam Dei; hi ex-
tenti sicut pelles super omnem terram, legem vitæ,
& disciplinæ digito quidem Dei scriptam in semet-
ipsis ostendunt ad dandam sciẽtiã salutis plebi eius;
Ostendunt, & Euangelium pacis, quoniam Salomo-
nis sunt pelles. Prus igitur cælum sis, & tale cælũ,
quale sanctus hic descripsit, vita, & opinionẽ luci-
dum, virtutibus purum, & firmum contemplationis
dono à terrenis distitum; & tunc securè poteris offi-
cium cæli vsurpare, & proximos verbo & exemplo
in officio continere. Si verò nec dum (vt tibi vide-
tur) virtutibus, & orationis dono sufficienter in-
structus à prælatis ad prædicandum, vel aliud mi-
nisterium exire cõpelleris, ne nimis onus detrectes,

nec

2. Cor. 8.
13. 14.Richard. in
Cap. c. 8.Bern. ser.
1. 2. in cõt.Eccles. 10
1. 12.Matt. 26
10. "Luc. 24.
49.Bern. ser.
27. in cõt.

nec iussioni maiorum contradicas, sciens, quia Dominus potens in misericordia, paupertatem tuam dabit, defectus supplebit, & vires, tum internas tum externas, ad laborandum suppeditabit. Ipse enim, qui obedientiae est amator, humilitatisque protector, tua obedientia placatus, & humilitate contentus, quae vltro se offerenti nocerent, faciet, ut humiliter obedienti, non noceant, neque altissimarum functionum

A exercitationem impedian. Quod adhuc mortificationis deest, tribuet, quod vitiorum, & paucorum affectuum manet, exinguet, quod virtutis desideratur, inferet, quod orationis abest, abunde erogabit, & manifeste videbimus, quia vna humilis obedientia, ea bona congregat, quae superba arrogantia, & ambitio temeraria dispergit.

ORATIO AD POSTULANDAM vitam spiritualem.

DOMINE Deus omnipotens, & Sancte, qui purus & illibatus spiritus cum sis, carnis foeditates & spurcicias exhorres, atque à creaturis tuis in spiritu & veritate vis adorari, respice nos pauperculos & imbecillos oculis immensae benignitatis tuae, & quos per religiosam vocationem à cæcitate saeculi eripuisti, à morte operum carnalium exoluisti, & ad vitam spiritualem inuitasti, fac, opere vitam spiritualem tenere, & ardentissime ad expugnationem vitiorum, affecutionem virtutum omnium, & ad orationis studium aspirare. Lacrymae, ô Domine Deus meus, nos à peccatis emundent: gemitus & mortificationis labores à vitis ac pravis affectibus liberent, actiones studiosae sanctarum virtutum indumentis exornent, & orationis dona, mentem nostram, & omnes affectus cordis nostri tibi copulent, ut viri sancti & spirituales effecti, & tibi gratissimi, & proximis nostris viles inueniamur.

Amen.

